

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2017-09-04
meddelad i
Nacka strand

Mål nr M 6890-16

PARTER

Klagande

Nacka Miljövårdsråd
c/o Jan Åman
Plommongatan 9
138 31 Älta

Motpart

Miljö- och Stadsbyggnadsnämnden i Nacka kommun
131 81 Nacka

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länstyrelsen i Stockholms läns beslut 2016-10-26 i ärende nr 5051-19758-2016, se bilaga 1

SAKEN

Strandskyddsdispens för flytbrygga på fastigheten Nacka Baggensudden 2:1

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

BAKGRUND

Miljö- och Stadsbyggnadsnämnden i Nacka kommun beslutade den 20 april 2016 att bevilja dispens från strandskyddet för anläggande av flytbrygga inom fastigheten Nacka Baggensudden 2:1. Beslutet överklagades till Länsstyrelsen i Stockholms län som den 26 oktober 2016 avslog överklagandet.

YRKANDEN M.M.

Nacka Miljövårdsråd har yrkat att beviljad dispens ska upphävas. Till stöd för sin talan har föreningen hänvisat till tidigare ingivet yttrande och därtill anfört i huvudsak följande.

Särskilda skäl för strandskyddsdispens

Nacka Miljövårdsråd anser att särskilda skäl inte föreligger. Miljö- och stadsbyggnadsnämndens i Nacka påstående, att platsen redan skulle ha tagits i anspråk på ett sätt som gör att den saknar betydelse för strandskyddets syften är direkt felaktigt. Tvärtemot vad nämnden skriver är den plats där bryggan med båttvätten är tänkt att läggas en av få platser i Pålänsviken som fortfarande är fri från bryggor och bojar. Eftersom Pålänsviken är hårt exploaterad av bryggor och bojar är de få öppna ytor som ännu finns kvar särskilt viktiga för att säkerställa strandskyddets syften. Att myndigheterna ska vara särskilt restriktiva med att meddela strandskyddsdispenser i hårt exploaterade områden framgår bl.a. av Mark- och miljööverdomstolens domar 2011-06-09 i mål nr M 8963-10 och 2013-01-03 i mål nr M 6370-12.

Vi vänder oss kraftigt mot Länsstyrelsens bedömning att "den plats där bryggan skall anläggas redan är ianspråktagen på ett sådant sätt, att det saknar betydelse för strandskyddets syften". Vår uppfattning är att strandskyddet omfattar både land och vatten och att en flytbrygga med en yta på 120 m² och en längd på 44 m, kringgärdad av båtar, båtborsttvätt och en räddningskryssare inte kraftigt skulle komma att ändra platsens förutsättningar och utseende för att "platsen redan är ianspråk-

tagen" är en helt orimlig och falsk bedömning. Nacka Miljövårdsråd anser därför, att strandskyddsdispens inte skall medges.

Antalet svajbojar

Länsstyrelsen hänvisar till att "Av det överklagade beslutet framgår att antalet svajbojar skall minska med det antal tillkommande båtplatser, som tillskapas vid den nya bryggan". Nacka Miljövårdsråd anser, att detta beslut är helt verkningslöst, eftersom det inte är reglerat hur många bojar som Saltsjöbadens båtklubb får ha i viken. Antalet bojar och placeringen av dessa är inte konstant. Bojarna flyttas runt och antalet varierar. För att ett villkor om borttagande av bojar ska ha någon praktisk effekt och faktisk betydelse, måste det regleras hur många bojar som får finnas i viken, var dessa ska ligga och hur de får användas. Det kan därför inte vara aktuellt att medge Saltsjöbadens båtklubb någon ytterligare strandskyddsdispens utan en sådan reglering av båtklubbens samtliga bojar i viken.

Placering av flytbrygga

Nacka Miljövårdsråd har framhållit att en båtborsttvätt, är en typ av anläggning som måste placeras på en lämplig plats och förenas med tillräckliga villkor gentemot dess påverkan på omgivningen, för att den ska kunna tillåtas. Att placera en kommersiell båtborsttvätt alldeles intill bostadshus är mycket olämpligt. Det finns många andra platser i kommunen och i närområdet som är lämpliga. Närliggande båtvarv, där båtverksamhet redan finns, som är skild från bostäder och dispens från strandskydd redan finns tycker vi är en lämplig placering. Placering av en stor flytbrygga samt räddningskryssare tätt invid bostäder tycker vi också är olämpligt. Länsstyrelsen har inte tagit upp dessa av Nacka Miljövårdsråd påtalade aspekter för bedömning. Vi anser att detta är en väsentlig del i vår överklagan ett hinder mot att medge strandskyddsdispens. Båtverksamhetens negativa påverkan för närboende har över huvud tagen inte nämnts.

Allmänhetens access

Allmänheten har idag ingen access till Pålänsviken från vattensidan. Alla brygg- och bojplatser är reserverade förutom några få gästplatser med betalningsplikt. Länsstyrelsen hävdar att allmänhetens tillgänglighet till området inte minskar. Nacka Miljövårdsråd anser att en 120 m² och 44 m lång flytbrygga fylld med reserverade båtplatser samt en båtborstvätt och en räddningskryssare betydligt minskar allmänhetens access till stranden och kraftigt minskar möjligheterna till upplevelsevärdet av en fri och oexploaterad havsmiljö.

DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen har denna dag i mål P 7183-16 avslagit/avvisat överklaganden av bygglov för den aktuella åtgärden.

Mark- och miljödomstolen delar länsstyrelsens bedömning att platsen för den planerade åtgärden, med hänsyn till dess placering i befintlig småbåtshamn, redan är ianspråktagen på ett sådant sätt att den saknar betydelse för strandskyddets syfte. Vad föreningen anfört föranleder inte annan bedömning.

Av 7 kap. 13 § miljöbalken framgår att strandskyddets syfte är att långsiktigt trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden samt bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vattnet. Eventuell negativ påverkan som den båtbottnvätt och räddningskryssare som planeras anläggas vid bryggan kan komma att ha på omkringliggande bostäder är därför inte en omständighet som kan beaktas inom ramen för prövningen av strandskyddsdispensen.

Mot denna bakgrund ska överklagandet avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV427)

Överklagande senast den 25 september 2017.

Bjärne Karlsson

Ewa Andrén Holst

I domstolens avgörande har rådmannen Bjarne Karlsson och tekniska rådet Ewa Andrén Holst deltagit. Föredragande har varit beredningsjuristen Benjamin Rönne-Petersen.

Länsstyrelsen
Stockholm

Enheten för överklaganden

Delgivningskvitto ✓

BESLUT

Datum
2016-10-26

Klagande
Nacka Miljövårdsråd
c/o
Jan Åman
Plommongatan 9
13831 Älta

✓ Sökande
Saltsjöbadens Båtklubb
Box 9
133 21 Saltsjöbaden

NACKA TINGSRÄTT Avdelning 4 5051-19758-2016
INKOM: 2016-11-29 MÅLNR: M 6890-16 AKTBIL: 3

NACKA TINGSRÄTT

Ink 2016-11-29

Akt. U M 6890-16
Aktbil. 3

Överklagande av beslut att medge dispens för flytbrygga på fastigheten Baggensudden 2:1 i Nacka kommun

Beslut

Länsstyrelsen avslår Nacka Miljövårdsråds överklagande.

Bakgrund

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Nacka kommun (nämnden) beslutade den 20 april 2016, § 99, att bevilja dispens från strandskyddsbestämmelserna för ny flytbrygga inom fastigheten Baggensudden 2:1. Beslutet innehöll följande villkor

- Som skadeförebyggande åtgärd ska minst motsvarande antal bojplatser i Pålänsviken tas bort som det tillkommer båtplatser vid y-bom vid den aktuella bryggan.
- Om arbetet med att ta bort befintliga svajbojar och om arbetet med bryggan medför risk för grumling i vattnet ska lämplig flytläns med hängande geotextil som sluter tätt mot botten sättas upp runt respektive arbetsområde. Läns får tas bort först när eventuell grumling har lagt sig.
- Bryggan ska hållas tillgänglig för allmänheten varför t.ex. ingen låst grind, privatiserande skyltar eller liknande får sättas upp.
- Båtborstvätt som anläggs ska ha uppsamlingsbassäng för färgrester innan den tas i bruk.

För beslutets motivering, se bilaga 1.

Nacka Miljövårdsråd (föreningen) överklagar beslutet och yrkar att beslutet upphävs. Till stöd för sin talan anför föreningen bl.a. följande. Det saknas särskilda skäl för strandskyddsdispens. Platsen har inte tagits i anspråk på ett sätt som gör att den saknar betydelse för strandskyddets syfte. Den plats där bryggan med båtvätten är tänkt att läggas är en av få platser i Pålänsviken som fortfarande

BESLUTDatum
2016-10-26Beteckning
5051-19758-2016

är fri från bryggor och bojar. Eftersom Pålänsviken är hårt exploaterad av bryggor och bojar är de få öppna ytor som ännu finns kvar särskilt viktiga för att säkerställa strandskyddets syften. Av MÖD:s domar i mål M 8963-10 och M 6370-12 följer att myndigheterna ska vara särskilt restriktiva med att meddela strandskyddsdispenser i hårt exploaterade områden. Det är önskvärt att det åstadkoms mer öppet vatten i Pålänsviken. Att föreskriva att lika många bojar ska tas bort som det tillkommer bryggplatser är dock helt verkningslöst eftersom det inte är reglerat hur många bojar som Saltsjöbadens båtklubb får ha i viken. Bojarna flyttas runt och antalet är inte konstant. För att ett villkor om borttagande av bojar ska ha någon effekt måste det regleras hur många bojar som får finnas i viken, var de ska ligga och hur de får användas. Det bör inte ges någon ytterligare strandskyddsdispens utan en reglering av klubbens samtliga bojar i viken. En båtborsttvätt måste placeras på lämplig plats och förenas med tillräckliga villkor. Att placera en kommersiell båtborsttvätt intill bostadshus är mycket olämpligt. Det är viktigt att det för båtborsttvättverksamhet föreskrivs att båtar målade med giftig bottenfärg inte får tvättas. Föreningen förutsätter att en prövning av vattenverksamhet kommer att ske innan verksamheten kan tillåtas. Eftersom ansökta åtgärder kräver prövning även enligt 11 kap. miljöbalken ifrågasätts lämpligheten att föreskriva villkor för båtborsttvätten i ett beslut om strandskyddsdispens. För bryggan med båtborsttvätten har även meddelats bygglov. Lovet har överklagats av ett antal närboende som konstaterat att en ny detaljplan behövs för området. Att området behöver en samlad prövning gör också att det inte är lämpligt att meddela ytterligare strandskyddsdispenser i nuläget. För det fall länsstyrelsen anser att verksamheten kan tillåtas får länsstyrelsen avgöra inom ramen för vilken prövning, strandskyddsdispens, vattenverksamhet eller bygglov som det är lämpligt/möjligt att föreskriva villkor för båtborsttvätt och reglering av bojarna i viken. För strandskyddets syften och miljön är det viktigt att sådan reglering görs.

Motivering*Talerätt*

Enligt 16 kap. 13 § miljöbalken får beslut om bland annat dispens enligt denna balk överklagas av en ideell förening som har till huvudsakligt ändamål att tillvarata naturskydds- eller miljöskyddsintressen, inte är vinstdrivande, har bedrivit verksamhet i Sverige under minst tre år, och har minst 100 medlemmar eller på annat sätt visar att verksamheten har allmänhetens stöd. Av de handlingar som Nacka Miljövårdsråd ingett till länsstyrelsen får föreningen anses ha rätt att överklaga dispensbeslutet enligt kriterierna i 16 kap. 13 § miljöbalken.

Tillämpliga bestämmelser m.m.

Av 7 kap. 13 § miljöbalken framgår att strandskydd, som gäller vid havet och vid sjöar och vattendrag, syftar till att långsiktigt trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden samt bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.

BESLUT

Datum
2016-10-26

Beteckning
5051-19758-2016

Enligt 7 kap 15 § miljöbalken får inte inom ett strandskyddsområde

1. nya byggnader uppföras,
2. byggnader eller byggnaders användning ändras eller andra anläggningar eller anordningar utföras, om det hindrar eller avhåller allmänheten från att beträda ett område där den annars skulle ha fått färdas fritt,
3. grävningsarbeten eller andra förberedelsearbeten utföras för byggnader, anläggningar eller anordningar som avses i 1 och 2, eller
4. åtgärder vidtas som väsentligt förändrar livsvillkoren för djur- eller växtarter.

Enligt 7 kap. 18 b § miljöbalken får kommunen i det enskilda fallet ge dispens från förbuden i 15 §, om det finns särskilda skäl.

Av 7 kap. 18 c § miljöbalken följer att som särskilda skäl får vid prövningen av en fråga om dispens från strandskyddet endast beaktas om det område som upphävandet eller dispensen avser

1. redan har tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften,
2. genom en väg, järnväg, bebyggelse, verksamhet eller annan exploatering är väl avskilt från området närmast strandlinjen,
3. behövs för en anläggning som för sin funktion måste ligga vid vattnet och behovet inte kan tillgodoses utanför området,
4. behövs för att utvidga en pågående verksamhet och utvidgningen inte kan genomföras utanför området,
5. behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området, eller
6. behöver tas i anspråk för att tillgodose ett annat mycket angeläget intresse.

Enligt 7 kap. 26 § miljöbalken får dispens från förbudet i 7 kap. 15 § miljöbalken endast ges om det är förenligt med förbudets syfte.

Enligt 2 kap. 6 § miljöbalken får en dispens inte ges i strid med en detaljplan eller områdesbestämmelser enligt plan- och bygglagen (2010:900). Små avvikelser får dock göras, om syftet med planen eller bestämmelserna inte motverkas.

För fastigheten gäller vidare särskilda hushållningsbestämmelser enligt 4 kap. 1-2 §§ miljöbalken om den är belägen inom ett kustområde som i sin helhet är av riksintresse med hänsyn till de natur- och kulturvärden som finns i området. Det rörliga friluftslivets intressen ska särskilt beaktas vid bedömningen av exploateringsföretag och andra ingrepp i miljön.

Av översiktsplanen för Nacka kommun framgår bl.a. att Baggensfjärden omfattas av riksintresse för kust och skärgård. Området utgörs av ett vattenområde avsett för natur, rekreation, friluftsliv och båttrafik. Inga åtgärder får vidtas som väsentligt försvårar användningen av farleden.

BESLUTDatum
2016-10-26Beteckning
5051-19758-2016

Fastigheten Baggensudden 2:1 omfattas flera stadsplaner. Av stadsplan 118 från 1938 framgår av bestämmelserna att med V betecknat område ska utgöra vattenområde, som inte får utfyllas eller överbyggas i annan mån än som kan medgivnas för erforderliga smärre båtbyggor och badhus.

Länsstyrelsens bedömning

Lagtextens utformning är ett tydligt uttryck för att restriktivitet ska iakttas i fråga om att meddela undantag. Av förarbetena till miljöbalken framgår att vid prövningen av strandskyddsdispenser måste uppmärksammas att strandskyddets syften är långsiktiga och att områden som för tillfället verkar vara av begränsat intresse kan bli betydelsefulla i framtiden. Det är sålunda väsentligt att såväl mindre återstående obebyggda delar av hårdexploaterade kuster och insjöstränder bevaras likväl som stora sammanhängande orörda områden. Även om en dispens från förbudet i ett enstaka fall inte synes vara till större skada för strandskyddsintressena, måste det uppmärksammas att på sikt kan dispenser stegvis leda till sammantaget betydande nackdelar på sätt som redan skett genom att stora delar av landets stränder exploaterats. I normalfallet bör alltså inte ytterligare strandområden tas i anspråk. Mot bakgrund av detta innebär dispensgrunden "särskilda skäl" att utrymmet är mycket litet för dispens från förbud som strandskyddet innebär (prop. 1997/98:45 del 1 s. 322).

Vad som då kan utgöra särskilda skäl att meddela strandskyddsdispens är bl.a. att den aktuella marken redan kan anses tagen i anspråk såsom tomtmark, varvid allemansrätten utsläcks. Placeringen av den nya byggnationen får dock inte innebära att det privata området kommer att utvidgas på bekostnad av område som är tillgängligt enligt allemansrätten (se prop. 1997/98:45 del 2 s. 89).

Strandskyddsdispensen har sökts av Saltsjöbadens båtklubb och avser anläggande av en flytbrygga om 120 kvm inom småbåtshamnens område. Bryggan byggs i vinkel från land och förankras i en befintlig brygga. Bryggan ska hysa en ny båtborsttvätt, båtplatser vid y-bom samt vara förtöjningsplats för en räddningsbåt. Av det överklagade beslutet framgår att antalet svajbojar ska minskas med det antal tillkommande båtplatser som tillskapas vid den nya bryggan.

Länsstyrelsen bedömer att den plats där bryggan ska anläggas redan är ianspråktagen på ett sådant sätt att det saknar betydelse för strandskyddets syften. Länsstyrelsens inställning är vidare att den båtborsttvätt som ska anläggas vid bryggan är en miljöförbättrande åtgärd (jfr länsstyrelsens beslut den 21 september i ärende 535-13338-2016). Eftersom ett antal svajbojar även kommer att försvinna i Pålänsviken då de kan förtöjas vid bryggan ökar det öppna vattnet i viken. Allmänhetens tillgänglighet till området minskar inte och åtgärden har inte någon negativ påverkan för livsvillkoren för djur- och växtliv. Enligt länsstyrelsens mening omfattas de aktuella åtgärderna av dispensgrunden i 7 kap. 18 c § p1 miljöbalken.

BESLUTDatum
2016-10-26Beteckning
5051-19758-2016

Mot denna bakgrund har nämnden haft fog för beslutet att medge dispens från strandskyddet för åtgärderna. Vad föreningen i övrigt har anfört föranleder ingen annan bedömning och länsstyrelsen finner inte heller skäl att förena den beviljade dispensen med några ytterligare villkor. Överklagandet ska därmed avslås.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt enligt bilaga 2.

Beslutet har fattats av länsassessor Mats Bigner. Föredragande har varit Eva Hjulström.

Mats Bigner

Eva Hjulström

Kopia

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Nacka kommun ✓

✓

SVERIGES DOMSTOLAR

ANVISNING FÖR HUR MAN ÖVERKLAGAR - DOM I MÅL SOM HAR ÖVERKLAGATS TILL MARK- OCH MILJÖDOMSTOLEN

Den som vill överklaga mark- och miljödomstolens dom ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till mark- och miljödomstolen.** Överklagandet prövas av Mark- och miljööverdomstolen vid Svea hovrätt.

Överklagandet ska ha kommit in till mark- och miljödomstolen **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

För att ett överklagande ska kunna tas upp krävs att Mark- och miljööverdomstolen lämnar **prövningstillstånd**. Det görs om:

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står mark- och miljödomstolens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Mark- och miljööverdomstolen varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om:

1. den dom som överklagas med angivande av mark- och miljödomstolens namn, datum för domen samt målnummer,
2. den ändring av mark- och miljödomstolens dom som klaganden vill få till stånd,
3. grunderna (skälen) för överklagandet,
4. de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
5. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

Skriftliga bevis som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet.

Om ni tidigare informerats om att **förenklad delgivning** kan komma att användas med er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt också komma att användas med er i högre instanser om någon överklagar avgörandet dit.

Ytterligare upplysningar lämnas av mark- och miljödomstolen. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.

